

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 6 frt.
Fél évre 3 frt.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára: 15 krajczár.

Előzetes csupán a kiadóhivatalnál lehet
B.-Gyarmaton.

Előzetes pénz, reclamációk és hírdetések a kiadóhoz intézendők.

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HÍRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

A lap szellemi részére s a nyiltárra vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Hirdetések díja: öt hasábos petiteer 5 kr. — Nagyobb és többesüri hirdetések jutányosan eszközöltenek.

Bélyeg minden beiktatásnál 30 kr.

Nyiltár garmond sora 20 kr.

B.-Gyarmat, 1886. martius 5-én.

Március 15-ike a magyar szabadság napja. Azó a szabadság, mely kikelve az európai forradalmak szeléből, megtisztulva jött ide hozzánk, áldást árasztani a népre, békét és megelégedést.

Az a szabadság, mely a legnagyobb magyar ihletett ajkain nyilatkozott s azért áradt ezen a földön, mint a rügy fakasztó tavaszi napeugár, nem volt osztály harcra hívó szózat, nem forradalmi harsona! A nemzeti együttérzés föltámadása volt az. Lemondott jogairól a jog érzetes magyar nemesség s hálás szívvel fogadta visszaszádott emberi jogait a nép.

E napot ünnepeltük meg B.-Gyarmaton, a megye székvárosában egy székváros méltóságához képest: fényesen és lélekemelőleg. Úgy tudjuk, hogy Losoncz városa e napon szintén megtette hazafias kötelességét. — Bár utólag, de szívünk sugallatát követjük most is midőn arra kérjük hazafias közönségünket, hogy e március 15-ikét minden évben a hitattal ünnepelje, a ama szent érzeteket, melyeket 38 év előtt e napon a nép kebelében életre hívott, mindenkor Veszta tűzként ápolja.

A megye székvárosában az ünnepély lefolyása igen inposans volt. A házak a fő utcán egész nap fel voltak lobogóva, még a megyeháza is. Este 7 órakor a város háza udvarából mintegy 150 fáklyás indult ki. A tűzoltó egyesület és a dalárda saját zászlóik alatt vonultak ki, kísérve a közönség beláthatatlan sorait által. A főutca ki volt világítva. A menet zeneszó mellett ért a megyeháza elé, melynek ablakait szintén ki voltak világítva. Itt a dalgylet elszongta a himnust, mely után Bodnár István lépett fel az állványra s elmondta lejjebb egész terjedelmében közölt beszédét. A beszéd, különösen a vége, alkalmat adott arra, hogy Kossuth Lajos egy szívből és egy lélekkel megéljenessésk. Az ünnepélyt a dalárda fejezte be, a szöveget két versszaknak élénkítése által. Este 8 órakor banket volt a Balassában, mely alkalmával, Harmos Gábor, Pajor István, Bodnár István, Satrianyavszky Géza és Horváth Danó mondtak alkalmi beszédet toasztokat. — A pol-

gárság egy része, mivel a Balassa fogadó éttermében el nem fért, más helyen, Kőnig vendéglőjében ünnepelt március 15-ikének szent emlékeit.

Bodnár István úr beszéde:

Mélyen tisztelt közönség!

Öröm és bánatolt keblel jöttünk megünnepelni 1848. március 15-ikének emlékeztétét, annak immár 38-ik évfordulóján.

E napot a nemzet kegyeleto az 1848 ki törvények és vívmányok symbolusául tekintti, és ez ad annak országos jelentőségét.

Az 1848-ki törvények arany hulláját képezik a nép millióinak, faj s valláskülömbőség nélkül.

Hogy ezen törvények bécset méltányolhassunk: föl kell tárnunk történelmünk néhány sötét lapját.

Szomorú volt hazánkban a nép sorsa 1848-ig és kivált Mária Terézia koráig. A politikai nemzetet, a nátiót, kizárólag a mintegy hatszáz ezer lelkot számláló nemesség képezte, bármely népfajhoz tartoztak legyen annak tagjai. Ez az osztály lefoglalt saját számára minden jogot, és élvezte a föld minden javát. A nép milliói, fajkülömbőség nélkül arra voltak kárhoztatva, hogy mint megvetett páriák viselnek a közterheket, és véreikkel s életükkel védjék a nemesség hazáját.

Az igazság érdekében el kell ismernem, hogy a nemesség közt minden időben találkoztak valódi nemes lelkek is, kik a nép sorsa javítását czélul tűzték volt ki. Ez a mozgalom főleg 1790-ben indult meg, és 1825 től 1848-ig nagy mérvet öltött. A nemesség az egész országban két pártira volt szakadva. Az egyik, a nép szabadság pártja nyilván hirdette, hogy a népet jogegyenlőség kell tenni, és a szabadságot mindenkire ki kell terjesztetni; mert az olyan, mint az ég gyertya, a melylyel milliónyi gyertyát meg lehet gyújtani anélkül, hogy az ő lángja megfogyatkozzék. Ez a párt minduntalan Lengyelország sorsára hivatkozott, mely elpusztult; mert a nemessége a népet szolgaságban tartotta, s így vele a közérdekben össze nem forrott. Ezen pártnak voltak oly befolyásos tagjai is, kik az igazság bátor kimondásáért személyes szabadságukat is kockáztatták. Ilyenek voltak, hogy példát említsék, báró Vesselenyi Miklós és Kossuth Lajos, a kik több évi börtönt szenvedtek, ennek miatta. A másik párt nem akarta föl szabadítani a népet, és oly szöken mérte az engedelményeket, hogy még 1836-ban sem volt kivethető, hogy a nép saját véres verítékén magát a szolgaság jármától szabad adásvévé utján föl szabadithassa.

Ily szellemi forrongás közt köszöntött be az 1847—8 ki pozsonyi országgyűlés, a melyre Pestvár-

megye egyik követő Kossuth Lajost nagy lelkesedéssel választotta meg.

Följegyzésre méltó, hogy ez alkalommal a Kossuth párt egyik ifju vezére b. Podmaniczky Frigyes, a maga csapatjához intézett beszédében, a világtörténelem három legkimagaslóbb korszakát jelölte meg: először, mikor Isten a világot teremtetle, másodszor mikor Krisztus született, és harmadszor — ugymond — midőn Kossuth Pestvármegye követőül meg fog választatni.

És a rajongó ifju ezen jóslata a közbejött események folytán beteljesedett. 1848. február vége felé ugyanis Párisban kiltott a forradalom és eladorta Lajos Fülöp trónját. A mint ennek hullámai egész Pozsonyig elcsapkodtak és a népszabadság ellenségeit rémületbe hozták: Kossuth megértette a kor intő szavait, a helyzet magaslátára emelkedett; és föl hagyva a módó sérelmi vitával, oly föliratot indítványozott a királyhoz intésteteni, a melyben javallá, hogy a király szakítva a tarthatatlan abszolú rendszerrel, egy konstitúcia valamint Magyarországi kormányrendszerét, népképviselőten nyugvó parlamenti felelős kormányra alakítsa át; azt az uralkodót nevezvén ki a Habsburg-ház második megalapítójának, a ki ezen reformot végrehajtandja.

Ezen a maga nemében páratlan, az 1848-ki törvényekben foglalt reformokat, mind fölfele föliratot, az alsó ház egyhangulag nagy lelkesedéssel elfogadta, a felső ház pedig csak akkor, midőn István főherceg, az ország nádora Bécsben af utat kiegyengeltte. Ezen fölirat szövegének az 1848 ki törvények.

Igy hullottak le Kossuth varázsa szavára a nép kezélabáról a bilincsek. Így lőn áthidalva a feneketlen mélység, mely a népet a nemességtől külön választotta. Így omlottak össze a hamis bálványok, a nemesi kiváltságok, hogy a közös szabadság, a jogegyenlőség igaz isteneknek helyet engedjenek.

Ámde a nép szabadság s az alkotmányosság elterjedése, a mint első tjeleméből megukhoz tértak keresetek és találtak ürügyöt, hogy belőnk köthessenek. Haddal támadták meg a vívmányainak örvendő védteleten hazát, és fölhasználták ellenünk a nemzetiségeket is, pedig a jogegyenlőséget az ő számukra is megszerezte.

A föl szabadított nép méltóan igazolta magát a szabadságra; mert a szabadság, egyenlőség és testvériség zászlói alá, lelkesülten fölfe számban sorakozott; és élén a nemesség s az értelmiséggel, győzedelmesen vitta meg az óriási harcokat, az abszolutizmus szol-

TÁRCZA.

Hektor bucsuja.

— Schiller —

Andromache.

El akar-e ahi örökre válni
Es Achille szörnyen szembe szállni,
Patroklosért a ki egyre dől . . .
Kis fisekét ki fogja tanítani
Istent félni és dárdat hajtatni,
Reád sötét Orkus ha borúl?

Hektor.

Ne sírj, ne sírj, feleségem, lelkem,
Forró vágyam harcra kizárt engem,
Az én karom védi Pergamot!
Küldve házi istenünk nevébe,
Ha elesem, mint hazám vitéze
Érem el majd a Styx folyamot!

Andromache.

Nem csatlóg majd fegyvered harcokban,
Tűlen hever vasad a csarnokban,
Hős Priamos törzse eleséssz.
Általmeg az örökös homályon,
Hol Keeytus bolyg a pusztaságon
S hű szerelmed a Lethébe vész.

Hektor.

Minden vágyam, minden gondolatom,
Lethé csendes hullámban hagyom,
De szerelmem . . . sohasem!
Hah! tombolni hallom már az ádást,
Addra kardom! hadd el, hadd el a gyászt,
Szerelmem nem oltja Lethé sem!

G. M.

Az első nap mendurában.

— Irta: Kacziányi Béla. —

Forrong, nyüzsg az egész kaszárnya, csoda, hogy szét nem robbantja az a pezsgő új vér, mely ma kerül oda. Új alakok mindenütt, ragyogó arok, rajtuk az újság logere által földézett rövid boldogság kinyomataival. Az újoncok jönnek ma meg, e napon az egész szolgálat fölfordul, szinte a „nőlkák” is elfelejt „koverant” t kiáltani, mikor az ezredes úr befogad, pedig

a kapuból az „avizó post” ugyancsak integet neki kézzel-lábbal, még a sapkájával is.

Gyönyörű ősi reggel van, október első napja. Minden fényes és ragyogó a sárga napról kezdve egészen a „kompania suster” sárga sipkarózájáig.

Az udvar közepére nagy x lába hosszú asztal van kitéve, rezes orru vén kapitány ül a közepé táján, zubbonya szinte zölde színű a nagy kopottságtól, a csillogokat is csak a helye jelzi. Mellette kipödrött szőke bajszu nyalka hadnagy, elegans, csinos; ragyogó kék szemében csintalan mosolylyal. Jobbról balról egy sor őrmester dugja az orrát rovatolt ivekbe s morog a tulldó „frájer” irnokra, ki nyolo oskolát nem végzett diák; három éve besorozták s látván hogy tud írni, olvasni, badngták az eszderiódába körülni. A puszták csak látásból ismeri. Külön szöken kisse fölre az asztaltól nagyhasu ezredorvos szuszog s pápaszemén kereszttől mustrálja az előtte álló tarka barka badat, melyet az öreg baka csak „bundás”-nak nevez.

Az érkezők tövélyegve nézték szét, a rezes orru kapitány rájuk mördul, arra odamennék és átadják azt a kis papír „sájn”-t, mit a sorozás óta nagy gondal őriznek. A hadnagy németül gyarló éle-t kockázta a legény hosszú bajára, nagy csizmájára, két őrmester lüen rühög rajta a vén kapitány pedig hangosan olvassa a nevet és kiáltja: 13 ik század. Az il lető őrmester sietve írja be szákmánya nevét s arra a napos káplárak sorából visszhang riad: „hír!”

A káplár elődj, szalutál, megkapja a cédulát s az ahöz tartozó legényt.

— Hát csak hozzáz riktolja most már magát földi, szől búzake öntdattal a káplár „ur” s azzal hátravirzi a legényt, a sovány süvön mutatva helyet neki, de hat lépéssel hátrább, mint a bol ő hever.

— Tizenhatodik század! hallatszik ujra. Másik káplár ugrik föl, szalad oda esze nélkül s kap egy legényt.

Mikor aztán a nagy tömeget megosztották, néhány föllett a kapitány s az ezredorvos összevonzottak s végre is a dokornak lett ig. za, mert a gyanus egészégüket mégis a „spitály inspekcio” kapta meg, az egész „komiszio” összeszedkülözik és fölvonul a „Verböczy kancellária”-ba (Ergänzungsbegirke Kavalei). A napos káplárek is összeszedük hadaikat.

— Cihelődjünk, atyafiak!

Egy öreg paraszt levett kalappal instálja meg a káplár „ur”-at, hogy nem e lehetne még ez napra „a

fiut” eleresztetni, aztán holnap ugys már a övék lesz egészen.

— Abba már a kapitány úr parancsol.

A szegény bakajelölt most hallja először a kapitány úr nevét. — Csak annyit tud róla, hogy ez az ő ura, és pedig jóval több, mint az atyáisten.

— Ostán jó ember e a kapitány úr? kérdi félénken az öreg paraszt.

— Ajaj, bangzik a válasz csaknem minden káplár ajkairól. Csak egyetlen káplár mondja a magáról, hogy „kisse szigorú, de jó ember.”

— Hát most menjünk az őrmester úrhoz mundurért, szól a káplár és szétválk a nyolc kis csapat a nagy kaszárnya külön részfel tartva.

A tizenötödik század tornya előtt, merre felé káplárunk az öreg paraszttal és fával tart, nagy sor kationa áll előttük egy tiszt úr káromkodik s toporzokol.

— Mi ez? kérdi ijedten a bakajelölt a káplárt.

— Réport, felel az egyeztető. A mint közel érnek, megállanak s elvárják, amig a kapitány úr végig káromolta az egész sornak az apja üdvöszét is. Másik káplár sompolyog oda a naposhoz.

— Hallod, az őrmester urat nagyon összeszedta a kapitány úr. Astonta, hogy „stróf”-ot kap, ha még egyszer azt teszi. Leaz nekünk majd ne mulass az őrmester úrtól.

A napos káplár szeptegul kezd e kellemes hír hallatára. Hanem azért látván, hogy feléje fordul a kapitány úr, nekidurálja magát és nagyot szalutálva hangosan kiáltja:

— Kapitány úr, jelentem aláson, elhoztam huszon két regrutát.

A kapitány futva pillant rájuk, aztán az őrmestert odainti s meghagyja, hogy öltöztesson fel az újoncokat. Az öreg paraszt alázattal kerül elől s meginstálja a három csillagos földi istent, hogy a fiát mára eresze meg ki. Nagy bámulatára, a kapitány beleegyezőleg bólint körélmére. „Még sem olyan rossz ember az a kapitány úr, mint gondoltam.”

A őrmester aztán leviszi a 22 új legényt a „kompania-magazin”-ba, ott mindenféle régi rongyos moudurt előszed és beleöltözteti legényeit. Nem pázol ugyan semmikép se, de azért moudur az is.

Akkor aztán fölmennek, hogy a kapitány úr megvizsgálja őket, jól pázol e rájuk az uniformis. Egyik-kei sincs megelégedve, de mindegyiknek csak a haját rondeli levágni.

dos seregeivel; míg a muzsák sáka serege segítégre jött a vort hadnak, és leigaztatának.

Megfosztottak bennünket minden jogainktól, nemzetiségünkől a nyelvünkől, idegenek serege árasztotta el a hazát. A leigazított nemzet elfojtott könnyek közt kesergett a költővel, hogy ki nekünk köszönni sem tud, a hit nem ismerünk, e tejjel mézzel folyó hazát, az osztja meg velünk.

Felosztották Szent István birodalmát Okoliákra, Vojvodinákra, hogy a felbujtott nemzetiségeknek hízogjenek: de azokat is megoszták; mert a mesterségesen összerakolt ősbírodalmat germanizáltak.

A tetszhalál közel másfél évtizedig tartott. Ekkorban Kossuth Lajos, a mint kintachial tisztességes fogaságból kiszabadult, bentartata Angliát és Északamerikát. A fogadtatás, melyben őt eme szabad nemzetek részvételével, pártatlanul áll a történelemben. Ezen utazása közben világíró szónoklataival, melyeket a hírlapok egész terjedelmükben közöltek, meggyőzte a világot a magyar nemzet igazságáról; fölvilágosította, hogy az őszentákolt absolut osztrák birodalom, csak a leigazított népek összenyitása által mesterségesen tartja föl magát; de a természet rendén össze kell omolnia; beigazolá, hogy ausztria, az ő kényuri szervezetében, egy bekövetkezendő keleti catastropha esetén, a muzsával együtt pródára lee. Ennek ellenében fölhitte a világ figyelmét egy szabad Magyarországra, melynek védelmeképpen, természetesen föladata közreműködni, hogy azon általa nem kívánt, de bekövetkező esetben, ha az európai törökbirodalom fölcsúszik: annak ne a muzsika és az osztrák, de a keleti szabad nemzetek szövetsége legyen örököse.

Kossuth aztán az olasz nemzet egységeért, Ausztriával élet halál harcra vívó sardiniai király Victor Emánuellel, és annak híres miniszter gr. Cavourral jött érintkezésbe; és meggyőzte őket arról, hogy a szinte bevesztetlen várnagyúsgó megostromlásával kár volna föloldozni szászországi életét; mert sokkal könnyebb dofog kikötni nagyven eszernyi hadsereggel Dalmátia partjain, és külsőni fegyvert kétszáz ezer eszernyi fölkelő sereg fölserelésére, a magát függetlennek kinyilatkoztatott Magyarországra, hol a kezdeményezést alig várják; és aztán két hét közt kell soritani Ausztriát, hogy az olasz egységet és Magyarországot figyeltenséget kivívni lehessen. Ezen terv közeledett a megvalósuláshoz, és több eszernyi magyar legió volt már Olaszországban fölserelve, mely betörés esetén a honvéddhadsereg első karöltét képezte volna.

Bent a hazában a béképart szintugy éledni kezdett. Gróf Széchenyi István, a tetszhalált magyar nemzet sora fölött virasztó halhatatlan döblingi bolond, eljárárdéki szerződésre lépett Deák Ferencszel; átvette annak kehidal birtokát, hogy a gazdálkodási gondoktól fölmentse, és Pesten állandóan megtelepítse, hol a jó hazának bölcs tanácsadója lehessen, és vállvetve megápolhassák a magyar nyelvet és iradalmat. Ezen csendes mozgalom eredménye volt az Akadémia palotája, bérháza és alapítványainak nagymérvű megújítása, s ez által a magyar irodalom fölrendelése.

Az emigráció buzgó tevékenysége aggodalomba ejtette a kormányt; és hozta létre az októberi diplomát, a melylyel a magyar nemzetet ki akarták engedni: hanem Deák Ferencs és pártja, az 1848-ki törvények visszaállítása nélkül semmi alkuba sem bocsátkozott.

Igy telt el az idő 1866 ig, a midőn Poroszország szövetségre Olaszországgal, egyszerre iszentek hadat Ausztriának a azt két hét közt fogták. Az olasz hadsereg leverett ugyan: de a porosz hét nap alatt porig aláta Ausztriát úgy, hogy az olasz tartományokat minden kárpótlás nélkül Olaszországi királynak átengedni, és a nemzetbiztonságból is kiépni, a minden szövetségi jogairól lumondani kénytelen volt.

Az olasz porosz hadjárat után megkötött békekötés által, Kossuth minden reményétől megfosztott, hogy Magyarországot az olaszok segítségével függetlenné tehesse; mert nem voltak többi közös érdekeink.

Ezen csapások után, a lesújtott s elégtétel után sóvárgó uralkodó, magához hívatta Deák Ferencset, hogy tanácsát kikérje. Deák, kit a nemzet kegyelme oly találóan nevezett el a haza bölcsének, az uralkodónak a törvények tisztelését, és az 1848-ki szentesített törvények visszaállítását kötötte szívére, a törvény tisztelést mondván a trón és az alkotmány egyedüli biztosítékának. Megnyugtatta az uralkodót, hogy a mi a közös monarchia nagy hatalmi állásának biztosítására szükséges, az törvényhozás útján meg fog történni; mert a bölcs férfiú jöttudta, hogy a közös monarchia, az orosz ellenében, a keleti viszonyok miatt, európai szükségesség.

Az uralkodó elfogadta a haza bölcsének tanácsát. Így lett az 1848-ki törvények a most dicsőregeesen uralkodó, a nemzet által bálványozásig szeretett, és a világ által méltán tisztelt, most immár koronás királyunk által visszaállítva, a kit ezen tetteért a magyarok letene neoztori évekig boldogan éltesse.

Polgártársaim! mi előtt befejezném talán hozsuzra is nyult beszédemet, engedjék meg, hogy a hálát a határianal tisztelt adóját leróhassam az 1848 diki törvények megalkotója, Kossuth Lajos iránt; és véssék önök emlékeztükbe az elmondandó szavakat, mert azok történelmi tények.

Hogy hazánkban a joggyenlőség elve valóság lett; hogy a közérdekben összeforrt nemzet az 1848—9 védelmi háborúban életrevalóságát Európá előtt bebizonyíthatta; hogy az önkény által halálra ítélve, halálból fölismadhatott, és ma fontos tényezőként szerepel egy a közös monarchiában, valamint az európai nemzetek családjában is; hogy a régi saarnok ausztria helyén, mely századok óta réme volt a szabadságnak, ma egy alkotmányos alapokon nyugvó, beléleltükre nézve egymástól független két állam, a közös osztrák magyar monarchia áll, védőfalul Európának az orosz ellen; hogy a magyar nemzet királyával öszin-

tén kibékült úgy, hogy a föld kerekéden nincs most szeretetesebb alkotmányosabb király, mint a magyar király; hogy a szabad nemzetek által egykor méltán gyűlölt Hab-burg ház, szaktiva múltjával ma az alkotmányos urakodó házak koszorújába van fűzve: mind ennek legfőbb tényezője, közeli vagy távolabbi oka, bár sokban éppen az ellenkezőt akarva, Kossuth Lajos; mert ő aknáta alá a bajok kufáját a régi Ausztriát; ő készítette el gazdaság votés alá a haza földjét, a melybe Deák, a bölcs gazda, a jó magot elvetette.

Soha sem szabad ezen két egyformán nagy embert egymással szembe állítani; mert ők kölcsönösen egészítik ki egymást. Kossuth nagy kezdeményezését a megváltozott viszonyokhoz alkalmazottan, csak egy Deák hajthatta végre. A porosz háborúval a békekötéssel Kossuth kezében Ariadné fonala elszakadt; s Deáknak kellett összerakni, hogy bennünket a Labirintusból kivezethessen. Igaz, hogy az 1849 ki függetlenséget utól nem értük: de azt csak a jó Isten tudja, mi lett volna fajunk nemzetünk sorsa, ha az sikerült volna. A pártoskodás, a centrifugális nemzetiségek törekvései nem búsították volna-e meg bűszke reményeinket? A nagyon is bizonytalan többért, a bizonyos kevesebbet a nemzetnek kockáztatni nem szabad. Magyarország alkotmányos szabadságát minden esetre utóértük. Az 1867. 12-ik törvényben ép úgy mint Luther tanaiban bent van a haladás, a tökéletesedés nagy elve. Az utódok büne leez, ha azt tovább nem fejlesztik.

Polgártársaim! a világtörténet nem mutat föl oly eszményi főrűt, mint Kossuth Lajos. A mai anyagiass nemzedék csak pirulva tekinthet föl ezen erkölcsi és szellemi nagyságra. Ha végig tekintünk immár 83 ik évre terjedő életén, azt találjuk, hogy személye s anyagi jölöte föloldozással, teljes életét az emberiség ügyének, különösen pedig hazájának szentelte. Ha óriás szellemi tehetőségit anyagi javak gyűjtésére fordítja, vagy a hatalmat, melylyel rendelkezett, kizsákmányolói akarta volna: milliókkal bírhatna; és ő szegény ember maradt, ki szellemi munkájával tartja föl magát; és ezen munkája veritékből eszereket áldozott az emigrációra és a haza fölcsabadítására. A megkínált segélyezést fejedelmi bűszkeséggel utasítja vissza. Az emberiség ezen nagy jöltörője, a magyar állam néének fölcsabadítása által, oly kényszer helyzetbe hozta Európát, hogy még az orosz czar is megüzöntette a jobbajó viszonyokat. Kossuth a nép fölcsabadítása által örök halálra kötelezte az emberiséget; és méltó reá, hogy az emberiség második megváltójának neveztesseék. Legyen mindezekért áldott az ő nagy neve; és legyenek az ő halhatatlan érdemei az emberiség történetében megörökítve mind örökre.

Éljen Kossuth Lajos.

Közigazgatási bizottsági ülés.

(Mar. 13-án.)

A választott bizottsági tagok részéről jelen voltak: Beniczky Árpád, gr. Berchtold Arthur, gr. Czebrán László, Kövy Tivadar, Madách Károly és Reményfy József urak.

Gr. Gyürky Ábrahám főispán úr ónagyméltósága 10 órakor megnyitván az ülést, jelenti, hogy Scitovszky János alispán úr, hivatalos elfoglaltsága (sorozás) miatt az ülésen részt nem vehet, Hanzély László úr B. Gyarmaton a sorozásnál van jelen, gr. Pojacevich Arthur, Sréter Alfréd és Huszár István urak részint elhalasztatlan dolgok részint betegségeük miatt az ülésen meg nem jelenhettek. Ezek előre bocsátása után az ülést megnyitja.

A jól kidolgozott alispáni jelentésből minc érdekes adatot kiemelhetjük, hogy a mostani ujenczást illetőleg a b. gyarmati járdára kivettelt 112 ujencz és 11 póttartafékos, a nőgrádi járdára 82 u. és 9 pt. a szécsényi járdára 104 u. és 10 pt. a szirdkíra 104 u. és 11 pt. a losonczira 90 u. és 9 pt. a gácsira 88 u. és 9 pt. a julekire 93 u. és 9 pt. a losoncz városára 17 u. és 2 pt. összesen 693 u. és 70 pt. Gácson a sorozás az alispáni előklote alatt ment végbe, s az alispán jelenti, hogy ott az első sorozás kielégítő eredményt mutat végbe s a jutalék kitelt. Az Árnyvessély elleni óvintézkedések megtételtek. A közegész ségügyi közegok mozgósítottak, mivel a hólyagos himlő járványként lépett fel. — A súlyos betegségekbe esett Oláh József helyébe a közegési számadások vizsgálásához napdíjas közegül Tornócsy Vidor helyettesített. Végül az alispáni jelentésben felhozottak a csobánkai és gécsi gyilkossági esetek, melyekről lapunk múlt számában írtunk.

Balás Villibald helyébe vicinális utbizottsági elnökül: Balás László választott meg.

A félékjárai szolgabírónak panassa a a. tarjáni posta ellen illetéktelen díjak szedése miatt, felterjesztik a postagazgatósághoz.

Tindira József f. püspöki esperes panassa Györky József kgyező ellen Bodor Antal kivételos nőölési ügyéhez kiállított (allítólag) hamis bizonyítvány miatt, vizsgálat végett kiadott a járási szolgabírónak.

Az israelita anyakönyvek ügye még most sincs az egész megyében keresztülvive. Így a gácójárai israeliták felebbesték a közg. biz. határozatát, mely az anyakönyvvezetői állás betöltését rendelte el. A gácójában oly keves a zsidók száma, hogy a járás összes zsidósága nem képes egy anyakönyvvezetőt fizetni. Ezen felebbzés a belügyminiszteriumhoz terjesztetik fel. — Bűchler László és társai felebbzésre csak akkor fog érdemben elintéztetni, ha az ügyiratok a sár jákjárai szolgabírótól beérkeznek. Hoffman Dávid felebbzésre a végett, hogy a nőgrádjárai isr. anyakönyvvezető ne N. Orosziban, hanem Rétságon lakjék, szintén a belügyminiszteriumhoz felterjesztetik.

Vincze Károly marczali volt bírónak a közg. el. leni 68 frtyai követelés tárgyában a közg. feltétlen határozat hozatalára utasított.

Hus bizos. Penczen Romeizer Ede volt a hús szemle t. ljesítésre közg.ileg megválasztott biztos. De a közg. nem volt vele megelégedve, mivel külön díjakat is szedett a megálapított díjakon fölül; e végett a közg. őt mellőzte, s helyébe más húsbizost választott. A közg. ezen intézkedése ellen Romeizer Ede se lebbzett, de a bizottság a közg. jogosult intézkedését helyben hagyta.

Gr. Hadik Béláné folyamodványa melyben panaszolja, hogy Lóca községében többreudbeli pót adót illetéktelenül fizetett ki, kiadatik Lóca község képviselő testületének.

Párber ügy. A nőtineci róm. kath. lelkész Bubenka Mihály nőtineci evangélikus lakos ellen párbert követelt; az alsóbb hatóságok a róm. kath. lelkész javára döntötték el az ügyet, de a n. m. vallás és közoktatás ügyi miniszter feloldotta az alsó határozatokat és a feleket peres utra utasította.

Patak község előjáróságának felebbzésre folytán a bizottság 14 frt 25 ar napdíj követelését megálapította, amiért az előjáróság tagjai az adócsökkentésnél közreműködtek.

Kanta István állatorvos és Népesy Béla kgyező fegyelmi ügye bírágóállással befejeztetvén, az előbbi 30 frt, az utóbbi 5 frt bírsága a megyei közkorház javára fordittatik.

A b. gyarmati polgári iskola belső rendtartására vonatkozó, az iskolaszék által kidolgozott, felebbzésre folytán a közg. bizottsághoz került és Harmos Gábor a Pajor István által felülvizsgált szabályzat a közg. bizottság által megerősítetett.

Árcsúgy. Headványok száma a múlt évi hátrálékkal együtt 3248. Ledolgoztatott 1930. Hátrálék 1318. Gyámpénztárilag kezelt árvaérték 540,715 frt. Tartatálék alap 9743 frt 20 kr.

Szentiványi Amáliának a belügyminiszteriumhoz intézett azon alaptalan panaszára, mintha 1876 ban Szentiványi Károly tömegéből nem lett volna teljesen kielégítve, a fölvilágosítás megtételik.

Adó a gyámi jutalmakra. A gyámi jutalmak jövőben szinte megadóztatás alá fognak esni. Miért is az árvaszék utasított, hogy a gyámi jutalmakat megálapító végzéseit kir. adófelügyelőséggel közölje.

Tanúgy. A b. gyarmati polgári iskolánál Bensonleitner Leontin halála által megüresedett segédtanítónői állásra Pongrácz Jolán kisaaszony (a honti alispán úr nagy méltaságú kedves leánya) jelöltetett ki az iskolaszék által. A bizottság ezen kijelölést pártólólág felterjeszté. Sztranyavszky Katalin pályázati kérvénye mellőzendő volt, mivel nevezett nő az itt szükséges képesítést nem igazolta.

A marczali iskola bonyolult számadási ügyének elintézésére a járási szolgabíró utasított.

A tanfelügyelő úr érdekes adatokat közöl iskolánk nemzetiségi viszonyairól. Ezen kimutatás szerint 9400 volna az idegen nyelvű tanulók, kik k. 7281 5999) ud magyarul olvasni, 5500 tud magyarul írni 8612 pedig írni és olvasni is. (Azon 5 tót tanítóról, ki nem tud magyarul, s ki ellen a törvény szigorú alkalmazandó volna, mit sem hallottunk. Pedig ez a dolgonnan indult ki.)

Kövy Tivadar úr a számadatokra nem sok súlyt fektet, hanem arra kéri a tanfelügyelőt, hogy az iskolákat látogassa meg s személyesen befolyását érvényesítse az állam nyelvének tarjlesztése körül.

A tanfelügyelő úr jelzi, hogy a magyar nyelv tanításában kedvező eredmény mutatkozik a egész vármegyében. A hol eddig személyesen megjelent (Inaszón, Csah Brozón és Poltáron) tapasztalta, hogy az állam nyelvet sikerrel tanítják.

Gr. Czebrán úr ez ügyben szintén felszólalt, és figyelembe ajánlja a tanfelügyelő úrnak, hogy ne csak a magyar nyelv, hanem más tantárgyak tanítására is felügyeletet gyakoroljon.

Minthogy a fentebb jelzett kimutatás szerint 44 iskola találtatott olyanok, melyben a magyar nyelv hetenkint 8 óránál kevesebbzer tanítatik, a miniszteri rendelet értelmében az illető községek iskolaszékai szigorúan utasítottak, hogy ezen rendelkeznek feleljenek meg, úgy szintén ez alkalommal arra is történt intézkedés, hogy az iskolaszékek, ott, a hol nincsenek, alakításának meg.

Jogügyek. Zacher Samu felebbzésre regale ügyben, elutasított két egybehangzó határozat folytán.

Hollókő község lakosai és Beke Albert közt fenforgó vitás legelő ügy becsúnt.

Weiszkopf ügyben hozott miniszteri fegyelmi határozat, melyszerint felelősségekben marasztaltattak részben az árvaszék volt tagjai: Piry János, Dessewffy Gyula s Jeczonaszy József és male apropos részben az árvaszék jelenlegi tagjai Pajor István és Horváth Danó, a dorgatori-um pendentjével a fegyelmi bizottsághoz tételtt át további intézkedés végett. A határozat itteni tárgyalását Kövy Tivadar úr sürgette, mihez hozzá járult Reményfy József úr is. Harmos Gábor úr felhozva Kövy Tivadar úr érdekeltségét, ellene szólt a határozat tárgyalásának, mivel erre a fegyelmi bizottság illetékes. Ezen nézetben volt Steller Antal főügyész úr is. A felolvasott határozatból Harmos Gábor úr helyes distinctiója kiderülvén, az iratok a fegyelmi küldöttséghez áttétettek.

Adóügy. Befolyt 195,400 frt államiadó, 8233 frittal kevesebb mint a múlt év feb. havában.

Dézsaváltási hátrálék folytán 65 dézsma szálló elárverestelése elrendeltetett. Reál végrehajtás pedig 142 ingatlan ellen fogantatoztattik.

Reményfy József úr felszólalt a körvégrehajtók ellen.

Börtönügy. Fegyenczek száma: 311 keresemőnyök 276 frt.

Úrügy. Jelentés nem tétetett.

Postaügy. Szendehelyen posta állomás rendezésre álltetett.

Az egészszégi jelentés nem kedvező állapo'ok.

ról szól. Dr. Kacakovics Gyula főorvos úr még enap Kis-Terennére utazott, hol a bíró járvány folytonosan dúhálgat.

Ölése vége d. u. 1 órákor.

Gazdaság.

(Folytatás.)

Ugyanez évben Balassa Gyarmaton a nógrádmegyei gazdasági egyesület által rendezett állattenyésztési egyesületünk több jeles állattenyésztője vett részt és az odaítélt jutalmakban bőven részesült.

1885. évben az országos általános budapesti kiállításán egyesületünk egyes kiállítók buzdítása, részvétele sőt pénzbeli segédkezése mellett és az által vett részt, hogy a tanulásra kiállításán többszöri együttes megjelenés által a nagy célú töltő kiállításra előmozdítani törekedett. Egyesületünk a hazafias törekvést a jutalom nem kerülhet ki, mert arany nagy érdem több kiállító egyesületi tagjaink nyertek, ezek közt gr. Oroszky Igó endrefalusi gazdasága, Szabó Károly kútiú árpa, roza és egyéb jeles terményeiért, Ruszinkó Antal roza, zab és egyéb jeles terményeiért, Balás Antal helyes elnevezésű gyümölcs gyűjteményeért, Földiák Herman kiállított jól iskoláztott borokért, Králik István jól készített Bakker-rosztort és egyebet.

Ez évben ismét egy vándor gyűlést tartott az egyesület Gárdonyban és Patvarozon gr. Zichy Livia ómagaság gazdaságában, hol egyesületünk jeles tagja Vajda Miklós úr, uradalmi intéző vezetésével a gazdasági újabb kultúra az alagsorvezés által elégszép eredményre jutott. Az állattenyésztés majdnem minden ágait jó rendben és a kor kívánalmainak megfelelően láttuk.

És végre lerótt az egyesület tiszteletdíját a gazdasági érdekek mellett sokat fáradozott egyik veterán tagjának, a jeles Kacakovics Lajosnak, ki az országos gazdasági 50 év előtt titkárságának legszorgalmasabb asztalánál mellett megválasztott, és mint ilyen munkája életé ötven éves jubileumának év fordulóján üdvözölte.

Tisztelet gazdaságaink! Mezei gazdasági ügyünknek igen szomorú napjai vannak! Elmondhatjuk, hogy „dextra leuque maria claudunt, nullum jam periculum nobis imminet”. Nincs baj, mely minden oldalról szorongatott mezei gazdaságunkat nem fenyegetné; a buzák már néhány év óta fokozatosan alá szálottak és ma a cserélek termelése minden hasznát kizár.

Állattenyésztésünk volt eddig a jeles, melyre az egyoldalú gazdaságunkat átfordítani kellett gazdaságunknak. És mi az eredmény? Az, hogy a táplált szép romenyek a téren is úgy szólnak mind füstbe mentek. Itt vannak költséges juhászataink, melyek a rohamosan alászállott gyapjú-árak miatt mit sem jövedelmeznek. Egy ideig a bizott marba látszott némi nyereséget adni és a veszélytáráként fellépett bécsi és pozsonyi marhavásárok a részbeni hitűket megerősíteni látszanak. Ma ott vagyunk, hogy a bécsi és pozsonyi versenyzők a küzdőért elhagyva, ezek itthon, a felállított francia és angol vámos pedig a külföldi exportot majdnem egészen lehetetlenné tették és hűstermelőink ma hon maradni kénytelenek!

Fájdalom, hogy erre konkrét példákat éppen Szócény vidéke is adott legközelebbi időben.

Ott van szőlőtermelésünk. Gondoltuk az 1885. évi ritka jószágú borok jó vevőkre akadnak. Ma ott vagyunk, hogy akik szűrés alkalmával az úgynevezett paraszt borok piaci árát meg nem elégedtek, ma ezen áron alul sem adhatják elterméküket. És mindezen felül a phylloxera országjárta oly mérvben terjed, hogy egy évtized alatt a borászat az eddigi termelések felére lesz lecsökkentve.

Mit mondják sorstestvéreink és tehenésztőinkről, melyek a beléjük fektetett tőkének alig hoznak be háromszázalékát?

És ezen országos bajokat tetézik az elviselhetetlen nagy adók, azoknak kíméletlen és költséges behajtása. Az adóvégrehajtások által egyes gazdáknak okozott károk kiszámíthatatlanok. Az adóvégrehajtásból először egyéneknek száma újabb időben légiókra felszaporodott; eltelepítik községeinket, végig zaklatják azokat, könnyelműen semmivé teszik gyakran sok évek fáradalmainak gyümölcsét! Nincs, ki ellenőrizné az ily törvénytelen eljárásokat, vagy ha találkozik is elvértve egy bátor feladót, az nem csak eljárásának eredménytelenségéről, de arról is kénytelen meggyőződni, hogy saját személyét üldözés tárgyává tette ki.

Közigazgatásunk a legmódszerűbb. A mezei gazdaságot itt is különféle oldalról érik zaklatások, majd községi és megyei szempontok, majd poliziális tekintetből; majd tűzrendőri, majd egyes hatósági felügyeleti jogból származó atyáskodó intézkedésekkel egyes gazdák nem ritkán 100 forintot meghaladó büntetés alá jutnak. A községi közigazgatás a milyen ki nem elégítő, éppen oly elviselhetetlen drága. Ki bírta el, hogy vannak községek, melyekben a községi pótlódó az ötvésszáztólira már felmegy.

És dacára ennek, a szelvény és vagyonbiztonság községeinkben annyira bizonytalan, hogy a mezei gazdaságunk lépten nyomon betörések és lopásoktól kell rettegniük! Ha azután valaki a gaztettek megtorlását sürgeti, azt csak ritkán és ha igen, azt is csak a felett több költséges és nagy idővesztés után érheti el.

Maga a természet is ellenünk támadt. Embereimlékezet óta nem borította annyi hó talcainkat, mint éppen most; a tél hosszasan tart, takarmányaink száke majd mindenütt beállott és ez gazdáinkat a megnehezített közlekedés folytán újabb zavarokba hozza. Ki tudja megmondani közülünk, mikor jó el a jótékony tavasz, mely felment bennünket a tél ostromló karjaitól, és annak minden káros következményeitől?!

És ennyi baj közepette hol várhatjuk mi mezei gazdák káros állapotunknak orvoslását, kitől várhatjuk a segítséget, ha nem önmagunktól?

A magas kormány legújabbidőben interpelláltván az országgyűlésen világosan kimondotta, hogy újabb programja nincs, tehát új gyökéres rendszabályoktól szomorú helyzetünk javulását nem várhatjuk.

Hogy ezen válságos helyzetet könnyítsük, ennek egyik módja a szövetségi társulatunknak további fejlesztése.

Igaz, hogy a sok oldalú várokozásnak teljesen megfelelni képtelenek nem voltunk, de legyenek, tisztelt gazdaságaink meggyőződve, hogy nem bennem, sem egyesületünk igazgató választmánya jóakarátában hiba nem volt.

Ezzel a bennem és tisztársaimban helyezett bizalmunkat megköszönve az eddig viselt hivatali letesszük, csak egy teendő várva még reánk, a számadások megvizsgálásáról szóló jelentés megtétele és az egyesületi vagyoni állapotának kimutatása.

Az eljenzéssel fogadott lelkes beszéd az irattárban megőrzött és közlésétettni határozottat.

Erre Vancsó Béla pénztárnok előterjeszti az 1885. évről szóló számadásokat.

(Vége kör.)

Hírek.

Személyi hírek Gr. Gyürky Ábrahám főispán úr ónagyméltósága mar. hó 15-én este 9 órákor érkezett a székvárosba, honnan másnap Kis-Terennére utazott. A választott bizottsági tagok részéről a marcz. 16-ki közigazgatási bizottsági ülésen jelen voltak: Beniczky Árpád, gr. Berchtold Arthur, gr. Czebrán László, Kövy Tivadar, Madách Károly és Reményfy József urak.

Hymen. Beloborszky Endre abelovai körjegyző marcz. 13-án jegyezte el Garay Ilona kisleányt Lócsonczról.

Nemeslelkű adomány. Scitovszky Jánosné szül. Szitányi Eugénia úrhölgy 6 nagysága, a b. gyarmati női dalkörnek buzgó előadója, ezen egyesületnek 50 forint adományozott. Ezen összeg az alapítványi tőkéhez csatoltatik.

A sorozás II. Gyarmaton a hó 16-án vette kezdetét a 19-én fejeztetett be. A sorozáson Scitovszky János alispánunk előkölt, részt vettek Hanzély László és Szabó János bizottsági tagok nagy kitartással; orvos volt: dr. Feledi Ferencz. A honvédséget képviselte Györgypál Ferencz őrnagy és Pajor Gáspár százados urak. A közös hadsereg képviselőiben Huszár Gusztáv őrnagy volt. A sorozás kedvező eredményre végződött a jutalék (112 ujonez és 11 póttartalék) kifizetése, sőt a honvédségnek is jutott 35 egyén.

Elmaradt fáklya zene. A b. gyarmati iparos polgárság Reményfy József urat, aki a községalkotók tőren elővételten érdemeket szerzett magának neve napja előestéjén fáklyás zenével akarta megtisztelni. Azonban ideje korán meghallotta azt a most különben is beteges öreg úr, a előtt az iparos egyesület elnöke, hogy mindenáron akadályozza meg ezt a fáklyás zenét. Úgy is történt, a fáklyás zene elmaradt, a dicső kárba veszett.

Utazás a hó-tengeren Nógrádmegyében. Folyó hó 15-én Koszra bírói szakértői szemle lévén kiűzve, már előtte való napon a kiküldött törvényes bíró úrral oda kellett elutaznunk és így menetjövét köztársaságunk kénytelen megteenni az utat Balassa Gyarmat és Vác között; legkevesebb ötvenszerte nagyobb fáradsággal, és háromszorta hosszabb idő alatt, mint közönséges utban és időben! Igen, mert arról a t. olvasónak alig lehet fogalma, mily járhatatlan, mily borzasztó most ezen máskor oly kitűnő állami út; azt leírni nem, csak átvennedni lehet és kell azoknak, akiket végzetük most ez utak megtételére kötelezett. Ugyan a február végén és március elején lecsott utolsó nagy hótomog, az aquinoctialis szelektől is hajtra, jelzett országutunkat, a leg több helye közel egy méter magasságú hóval borította be, minthogy néhány, számba is alig vehető, rövid passus kivételével, a hó mindenütt rajthagyott az uton; a szekeresek pedig az élénk forgalmu vonalon kénytelen voltak a hórtegek fölött törni maguknak utat; azonban a tavaszi meleg két hét alatt a hórtegek folytonos mozgását idézően elő, a szekérmunkák rémítően kátyusá váltak, apedig az olvadás folytán napról napra mindinkább; mert az ut talaját a vágások még sem érték, és így lépésről lépésre, 2-3 lábnyi mély gödörök támadtak. Teseék már most itt utazni akár milysz, de kivált ruganyos kocsiak! Mi kénytelen voltunk többet bukdácsolni gyalog a kocsival, semmint abban úlvó eltörölni a federeket, a kideríteni a szegény párlavakat; de találkoztunk főleg jövet, hétéfn, vagy 50 gabnázállító és egyéb felsővidéki fuvarossal, akik Vadkörtől ökröket alkalmastak előfogatukul, és még így is órákig kűködve, tüdőjüket kiordítva, állataikat agyoncsigázva haladtak át 4-5 kilométer uton; áldást szórva azon dicső közigazgatásra, mely a tulajdon adóteher dacára ily közlekedést tart fenn. És ez így tart már több mint két hete! Mi pedig tagadjuk, hogy ezen a miserábilis, ázsiaiinak is túlsós állapoton segítőni ne lehetett volna, mert a leközöndhetlen akadályokra pár napig jogosan lehet hivatkozni; de nincs mostság, hogy főleg Vadkört és a tereket tölő határ között, a sálókai csárdánál, a hegyháton az utakat legalább egy vágányra kitzitani, a bizonyos distantiákra kiterőket készíteni azóta ne lehetett volna, az utkaparók vezetőse alatt a szomszédos községeknek munkát különben is alig találó lakosai ezt szépen végrehajthatták volna; ha intézkedés történt volna. Költséget pedig teremteni kell, ha másképp nem rendkívüli hitellel; mert így egyszer annyi kár esik! Gondoljuk ezt meg! R. K.

*) Erre csak az a meggyőződésünk, hogy egy miniszteri körrendelet alapján az alispán ur intézkedett, hogy az utakon a nagy hó egy kocsijárat szelvényben elhanyagossá és megfelelő kiterő helyek készítésének; ennek végrehajtásával a mérnöki hivatal bízott meg. A mérnöki hivatal ki adta a községeknek a rendelet, de úgy látszik, hogy a rendelet végrehajtása elkezdett. Szerk.

A felvidék magyar közművelődési egyesület által újabban kibocsátott taggyűjtő aláírási ívekben Nógrádmegye területén, a taggyűjtés eddig is kedvező eredményt mutat. A nógrádmegyei választmány igazgató-ságához eddig visszatért aláírási ívekben a megye értelmi és vagyoni intelligenciájából láthatunk többeket. Közöljük e névsort, hogy még többeket buzdítsunk azon egyet kebelébe lépni, mely a magyarosítást, a magyar állameszme terjesztését, a nemzeti egység megalapítását tűzte ki céljául. Beléptek alapító tagokul: Gr. Berchtold Rihardné, Rosenbach Sándor. Rendes tagokul: Edvi Illés Ödön, Lovag Oimay Antal, Hrabeczy Imre, Rosenbach Ferencz, Br. Pirát Béla, Sraner Andor, Kleitcz Mátyás, Pichler Zdenko, Vincze Károly, Szabó Sándor, Morvay János, Flórián Márton, Veres Ernő, Nagy Mihály, Zatkalik Mihály, Konyecsi György Szentmiklósi Szabó Béla, Perényi Gábor, Gr. Czebrán László, Br. Andreánszky Gábor, Beniczky Árpád, Mocsaíry Ödön, Szilárdy Ödön, Gr. Berchtold Arthur, Szakal Ferencz, Szilasy Béla, Jansen Alfons, Simonyi Dénes, Báthly Dezső, Hrk János, Hayden Antal, Kolona Endre, Dr. Hlinka Gyula, Lénárt András, Pap Béla, Fábán Lajos, Szántó János, Perényi István, Siklaky István, Erhardt Viktor, Angusz Elek, Jablonszky Lajos, Prajner Kálmán, Radnay Ferencz, Óvár, Zetly, Szklabonya, Kisujfalú, Ebocz közszék, Dr. Gerő Mór, Posztoczky János, Simko Gyula, Pongrácz György, Szabó Károly, Paskus Gábor, Divény m. város. Egyszer s mindenkorra fizettek 2-2 forintot Szabó Sándor, Havas János, Székely István. A taggyűjtő irak buzgalmaért fogadják az igazgatóság köszönetét.

Rossz névess vette általában mindenki a b. gyarmati polgárság azon minősíthetetlen eljárását, hogy a marcz. 15-ki estélyen a város intelligens részével együtt nem volt, hanem ezen szent ünnepen, mikor éppen a testvérség és egyenlőség nagy és szép alveiről van szó, a meghasonlást szította a sorozás vett intelligens és az iparos osztály között azáltal, hogy egy félre eső helyen külön marcz. 15-iki estélyt rendezett magának. Részünkül azt hittük, hogy a talán azon szerencsétlen helyi viszonyok miatt történt, hogy Balassa fogadó emeleti termében nem fértek volna el. — Azonban meggyőződünk, hogy nem ezen minőségű indokoknál fogva, hanem azért ünnepelte külön ezen szentnapot a b. gyarmati polgárság, mert állítólag az aláírás iv nem került sem az egyesület elnökhöz sem több tekintélyt aróvaló egyesületi taghoz. Már pedig — úgymond — mostanában az iparosok között nagy összetartás uralkodik! — No kétszónak az efféle összetartást. — Nem összetartás az tisztelt polgárság, hanem különválasztás! Egy búcsú által nem győztünk elnöknek az lett volna szent kötelessége, hogy miután az iparos osztály összetart, az iparos testület azon tagjait, kiknek jut ilyen estélyekre is pénz, osszeírja, a ezek listáját beadja az illetékes helyre. Ezt mindezt örömmel vette volna, a látnak volna, hogy bizony az iparosok között mily szép és igazi összetartás uralkodik. De kérdjük tovább, annyira megérett már az itteni iparosok, hogy ennek az intelligenciára egyáltalában nincs szüksége? Mi az ellenkezől győződünk meg, t. i. arról, hogy bizony itt volna a legnagyobb szükség, hogy az iparos osztály minden alkalmat megragadja az intelligens osztállyal való érintkezés tekintetében. — Ezt igen helyesen fogta fel Karik János volt elnök, mert tudta azt, hogy nagyobb szabású dolgok csak az intelligencia által tudnak elvégezni és körehatása folytán lehet keresztálmán. Így létesült az általános ipar egyesület, az ipariakola, a szekesféhőrvári, debreceni, gyarmati és losonci kiállítás, a vállalkozás minden módjában, mely az iparosokat a leghatásosabban felverte és ezen mellőzött osztályok tekintélyt biztosított. Látnak, hogy az intelligens osztály körehatása nélkül talán egy lapból is ki lehetne a b. gyarmati összetartó iparosok által a budapesti országos kiállításra. — Igenis, látjuk mi az összetartást a b. gyarmati iparosok között, mikor inni kell, de mikor jó és becsületes munkáról van szó, akkor nincs összetartás, nincs iparos. A tudatlan legények fuserolnak, nyilatnak, a majster urak pedig urakodnak nagy politikát üznek bolmi splunkákban, haligatnak a nagy pipájá a keves dőhánnyá demagógokra, kik erővel keresik a népszerűséget, úgy hogy a majster urak egész napi munkájá, — tisztelet a kivételnek, — legfeljebb abban áll, hogy hajszolják a szalmákat a komizs szikkekért. Így fejlődik most a b. gyarmati iparosok, maholnap túl fog tenni a cserédi iparosok. Ezeket a szavakat csak azért mondtuk el, mert mi az iparosok egye iránt ózintón és igazán érdeklődünk. Nem kereszük a népszerűséget, de az igazságot és előre is mondhatjuk, hogy ha ez így fog menni tovább, akkor a b. gyarmati iparosok tekintélyének útja a végére jár.

Politikai bejárás. A mátrai vasut politikai bejárása mar. 17-én ment végbe. Ezen bejárásnál részt vettek: Gr. Gyürky Ábrahám főispán, gr. Károlyi, a járási főszolgabíró és Feigelsztock Gyula főmérnök. Ezen vasut mely Kis-Terennéből Kis-Ujzallásig vonul, megynéket csak 12 kilométernyire érinti. A vasutépítéte már april első felében vezri kezdetét.

Selmeczi Sándor b. gyarmati művezér úrnál, ki, a köhöges ellen feltalált mézkecskéről nem kis hírnevet szerzett magának, névnapja előestéjén több jó barátja gyűlt egybe, a ünneti poharat a derék jó polgár egészségére. Selmeczi Berta úrhölgy a csukrásdában — egy losonci társaságtól 2 forint gyűjtött a megyei kórház javára. Ezen összeg hozzák beküldetvén, azt azonnal rendelkezési helyére juttattak.

A kórház ügyet városunk iparosai is felkarolták. Ugyanis az iparos egyesület 1000 forintot szavazott meg e célra, melyet 10 év alatt le fog törlesztetni és 100 frtos részletekben.

Gyász hír. Csányon a hó 16-án elhunyt Balász Irén, Balász Mózes hevesmegyei előkelő nagy birtokosnak és nejének Szentmiklósy Józának 19 éves viruló szép leánya, szüleinek és nagy számú rokonainak, kik közül legtöbb megyékben lakik, mély bánatára. Az ifjúsága hajnalán elhunyt szeretetreméltó mivel ifjú leány a vidék előkelő köreinek kedvence és a salu népének szívósága miatt, bálványa volt. Temetése a hó 19-én nagy részvét mellett ment végbe. Áldás emlékére!

Nyilvános számadás. A b. gyarmati női dalkör és férfi dalegyesület által feb. 1-én és mar. 9-én rendezett dalestélyek összes bevétel: 279 forint 70 kr, kiadása: 231 forint 70 kr, tiszta jövedelme 48 forint. Felfűszottak: Hanzély László 2 forint, N. N., Hegedűs, Hammer Mihály 1-1 forint.

Szödi Mór b. gyarmati volt könyvkereskedő, a napokban hagyta el városunkat, a Pestmegyébe Szt. M. Kátára tette át lakását.

A megyei kórház alap javára Verőczen rendezett táncmulatságnál, utólag még a következő adományok folytak be. Dr. Rosenbach Emil 5 forint, Horvaycsky Ambrus, Perényi István, Hlinka Gyula és Et.

tenberger János 2—3 frt, Pittner Pál 1 frt, összesen 14 frt. E szerint a táncmulatság összesen 86 forintot jövedelmezett a jótlakony szára.

A vadállatok főleg a róka a hosszú téli alatt nagyon meg-
szaporodtak. Érdekes tanúság erre a következő eset. Egy való-
színűleg öngyilkosként szándékban lévő róka egy b-gyarmati pin-
csában, már régóta napok óta állatgátló. Három Nimród-szövet-
kezett ellene, a dászokba a fegyveradó miatt régóta heverő lo-
fok puskát, nagy vitában kiemelték fókát-lel. V. J. ar csontot
pikkolt, a csontkötő kitérte a szél irányában. A róka a pörköl-
csontságra csakugyan odavánszorog, s. ár a puskát F. válláról le-
kapja, s 30 centiméternyi távolságra a róka pompásan leteríti. V.
ár azonban nem érve a róka koma furlangját, nem bírt benne,
hanem még külön megkötötte egy fahoz. Kábe az öreg csász
is megérkezett, és rögtön kérdése: téna uraim! Kinek sikerült és
hogyan azt a vén róka megfogta? 8 ár sem késett a válaszával.
hanem megfogta a bámuló császárt és eszt. hogy t. i. a róka
megfogták, a fahoz kötötték és megölték. „...gy már lehet!” Vá-
laszolt nagy cinizmussal a csász, végig nézve a vadász urakat. A
delegnak azonban az a legérdekesebb trükkje, hogy azóta folyvást
lének a róka bőrére.

Határozás. Bolváry Gellért m. k. ítélő táblai bíró,
folyó 1885. évi március hó 13 án élte 55-ik évében
Budapesten szívizélhűdés következtében hirtelen elha-
lázott. Nyugodjék békében!
Tisztelettel kirjuk egyuttal mindazokat, külön-
b-

nen a közösi előjárakat, kik előfizetéseikkel hátrá-
lókban vannak, miszerint ebből kötelezettségüknek
posta fordultával előget lenni szívűskedjenek, hogy
a külön felváltás terhetől kiadóhivatalunk felmentve
legyen

Apróságok.

Sardon V. tótól. Egy hölgy kérdi a híres aszerzőt: — Nem
mondhatná meg, mi célra teremtette az isten a férfakat? — Hi-
sonyára csak azért hogy a nők ne törjenek örökké egymás ellen!

A könnyűbíró férfi. — „Ezek a mai fiatal emberek csak-
ugyan nagyon rézköcsök!” — „Lássa a kis vicomte örökké sut-
tog a feleségemmel. Mit gondol, miről beszélgetnek? ... Kép-
zelje csak, a vicomte folyton a nők kötelezettségeiről beszélget
előadást feleségemnek

Szinpadi tréfa. Egy vidéki szinpádon történt nem rég, hogy
az intrikust agyonlővi a hőst. De a pástoly csúfírtókat mondott.
A hős nem sokat tehetőségek, megrohanna az intrikust a megfogja.
Eddig egészen jól ment a dolog, hanem a pillanatban belép, a „ber-
czeg” megvergeti a hős vállát a így szól: „Ez volt ám a me-
sterlövés!”

Horváth Danó,
szelész aszerző.

**SZOLYVAI
POLENNAI
POLYAI**

LUH-ERZSÉBET
SAVANYÓZOK, VALAMINT
Egyes forrás vizet, — mindenféle kútnál adós illa-
lók a járványos betegségek alkalmával is nagyha-
sán. — megrendelhetők
MARSALKO KÁROLY
munkái uradalmi ásványvizet birtokosai Nyiregy-
háza, a kaphatók országos minden nevezetesebb
gyógykezelésben és vendé-
gekben is.

Vegyészeti tojásfesték

mely a tojások czélszerű s igen szép festése miatt az eddig feltalált ösz-
szes tojás festőketek fölül mulja.

Kaphatók 12 színben úgy mint *törökpiros, carminpiros, rosa, sold*
stb színekben használati utasítással együtt.

Egy csomag ára 5 kr.,
arany és ezüst egy csomag 10 kr.

Azon kívül bátorodom a nagyérdemű közönség becses tudomására
hozni, hogy a huavéti ünnepek alkalmával a jósága miatt igen kedvelt
hengermalmi-liszt, mák, és dió nagy választékban, továbbá *csukor, kávé,*
tabla-riss és gósmalmi-daru, úgy különféle *sajtók, vajas liptói-túró* vala-
mint *borok: magyar és francia pesszők, villányi, érmelleki és vison-*
lai fehér, agri és szegsárdi vörös borok fűszerkereskedésomben a leg-
jobb minőségben s jutányos áron kaphatók.

A Hoff-féle maláta sör és czukorka raktára.

Pontos kiszolgálásért kezeskedem, teljes tisztelettel

HUMMER MIHÁLY,
fűszerkereskedő B. Gyarmaton

Vidéki megrendelések napi postával eszközöltnék.

SCHLICK-féle VASÖNTÖDE-és GÉPGYÁR-

RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG, BUDAPESTEN.

Központi iroda: Váci körút 57. — Gazdasági gépgyár: Kálváczi-út 1696—1699.

Ajánlja

külön szab. Schlick-féle

KETTŐS ES HÁRMAS EKÉIT

Árak: 58 tritól kezdve.

Schlich-féle egyes és mélyítő (rajol) ekéit

EREDETI VIDATS-EKÉIT,

leszállított áron, továbbá

**takarmánykészítő-gépeit,
gőz- és járgánycséplő-készületeit**

a legjutányosabb árak mellett.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

37 év alatt több mint száz ezer gyógy-
eredmény következtében 83-szor dí-
jaztatott.

Az 1847. évi évi felállított malátakészítők és a gyógyászati-
ban valóban társaságoknak bizonyultak a világhírűség terje-
tetűk, mert most, 1885. év szeptember 37-én felállás óta 37000
században, az előző században országgyűlési elnökség,
Hoff János, a szerencsés felállítás (Berlínben, Nemo Wilhelm, a.
de Bécsben 1., Brünnerstrasse 8.) a szerencsés felállítás több mint
100000 beteg embert gyógyított ki, s az orvosokat mind maga
házaire nyerte (házi orvosok, gyógyászati társaságok, egészségügyi
hiálások) melyek külsőjeitől a most 61 kitalálással és
sült (e 61-ektől 1884-ben nyerte Nizsában az egészségügyi kiáll-
tás, csién érem). Ehhez járulnak a legtöbb európai uralkodók
údv. szallított diplomái. — „Ez az én maláta kivonatának ki-
tűző győzelmi listája. Robert Graf Parisban.” — *Parisi-ből*
Gyomrában csaknem már megállított. Szerencsére dr. Over-
son orvos akadémia, ki nekem az én malátakivonatát ajánlotta.
Ezen általánosan elismert és elismert helyreállítását Chartruin,
pénztáros, Montmartré-ut 59. sz. — Wittge ország, Senaburgi
pénztáros, kórházak biztosának *Hivatalos jelentése* Hí-
vatalosan bizonyított, hogy az: a külsőjeitől a most 61 kitalálással
házaiban egy igen tápláló és erősítő itala található, s ez a Hoff
János-féle malátakivonat egyetemes sór. Különösen (Nizsában) szan-
vedőknél igen jóhatást mutat. A betegnek nem kellett szőlő-
nem tudtak merészni, szörny eljuttat. S: sörnek egy hűti
házaiban után szallított betegség és testi erő ismét visszaérte
stb. — O fohász György, Gurugorszag királya, a maláta gyógy-
zerek felállításának a győzelmi listáján, Hoff János urnak ezen kitérő
gyógyászati elismerését megköszönve az udv szallított diplomát.

Orvosi nyilatkozatok Hoff János malátakészít-
ményei felől.

A Hoff János-féle maláták, ártalmatlanok, kizárólag a maláta-
kivonat egészíti sór, a malátakivonat és a maláta-malékko-
r. *Készítők tanár ur* vegyészati i-borsforumban meglet-
tek vizsgálva. E vizsgálattal oly rásek találattak, melyek az
embertől szörny sárgaságnál, a végből elgyengüléstől, alvástól
kiből rendeltetésesül, valamint mell bajoknál, elcsorványosá-
nál és szilárdul hajlamnál, lecsorványosul, tápláló és erősítő tulaj-
donnal fogva nagy és kívánt eredményt hozhatók.

Dr. Granichstetter,

ca. k. római főorvos Bécsben.

Jegyzet: Minden a malátakivonatból való hirtudomány csak
tiszta, mire a betegnek vigyazni kell. — A valódi szőlő fel-
bogy a Hoff János-féle malátakivonatnak a vialógye, a fel-
tálló arcképpel s aláírásával ellátva vannak.
2 *fron* alatt *semmi sem káldetik.* Az első, valódi nyák-
oldó Hoff János-féle maláta malékkozták kékpírban vannak.
Vételek határozottan ilyenek kell tenni.
A gyógyászati leírattal használati utasítással s a betegnek név-
sorát, kik mellbetegségekből, testi gyengüléskéből s aranyeres
bajokból gyógygyittattak, mindenképpen ingyen kapja.
Árak: a valódi Hoff János-féle maláta-malékkozták
egységnyi sór: Egy palack 60 kr. 11 palack 6 frt, 25 palack
15 frt, 50 palack 30 frt, 11 palackon felül Budapestben bérmentve
hához szallittat. Fel kilo maláta-csokoládé 1. 2 frt 40 kr., 11.
1 frt 60 kr., 11. 1 frt. (Nagyobb vételnél árengedmény.) Maláta-
cukorkák egy zacskó 60 kr. Maláta-kivonat egy üvegcse 1 frt 12
kr., kisebb 70 kr. Gyermek táplálékmaláta-liszt 1 frt. Egy maláta-für-
dő 80 és 60 kr.

Hoff János,

Sók raktára Magyarorszag részére:

Budapest, Zoltán utca 7. szám,

(a főpósta töltésében.)

Kaplató: Török József Gyógykezelésben Király-utca 12. sz.

FOGAK
tisztogatására, plombirozá-
sára s műfogak készítésére
amerikai rendszer szerint,
továbbá odvas fogak és
győ-erek gyors és fájdal-
om nélküli kihúzására vá-
lalkozom.
Hölgyek részére külön
müterm.
Molnár János,
fodrász és műfogász.